

SỞ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO HÀ NỘI
TRƯỜNG THPT QUANG MINH

SÁNG KIẾN KINH NGHIỆM

***ĐA DẠNG HÓA HOẠT ĐỘNG “KHỞI ĐỘNG”
TRONG DẠY HỌC MÔN ĐỊA LÝ Ở TRƯỜNG THPT***

Lĩnh vực/Môn	: ĐỊA LÝ
Cấp học	: THPT
Tên tác giả	: NGUYỄN THỊ HOÀN
Đơn vị công tác	: TRƯỜNG THPT QUANG MINH
Chức vụ	: GIÁO VIÊN

NĂM HỌC 2022-2023

CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM

Độc lập - Tự do - Hạnh phúc

ĐƠN YÊU CẦU CÔNG NHẬN SÁNG KIẾN

Kính gửi: Hội đồng Khoa học, sáng kiến.

Họ và tên	Ngày tháng năm sinh	Nơi công tác	Chức danh	Trình độ chuyên môn	Tên sáng kiến
Nguyễn Thị Hoàn	6/5/1991	Trường THPT Quang Minh – huyện Mê Linh – thành phố Hà Nội	Giáo Viên	Cử nhân Sư Phạm Địa lý	Đa dạng hóa hoạt động “khởi động” trong dạy học môn địa lý ở trường THPT

- 1. Lĩnh vực áp dụng sáng kiến (nêu rõ lĩnh vực có thể áp dụng sáng kiến và vấn đề mà sáng kiến giải quyết):** Môn Địa lý lớp 10,11,12.
- 2. Ngày sáng kiến được áp dụng lần đầu hoặc áp dụng thử:** từ tháng 9/2022 đến tháng 3/2023
- 3. Mô tả bản chất của sáng kiến:**

Học sinh coi môn địa lý là môn phụ, đặc biệt trong chương trình đổi mới sách giáo khoa mới chương trình lớp 10 năm nay, môn địa lý là một môn học “*tự chọn*” nên suy nghĩ này đã xuất hiện ở nhiều HS. Một số học sinh lựa chọn môn địa lý là môn học nhưng chưa thực sự xuất phát từ nhu cầu học tập của bản thân nên việc học tập một cách thụ động, chỉ đơn thuần là nhớ kiến thức một cách máy móc mà chưa rèn luyện kỹ năng tư duy. Học sinh chỉ học bài nào biết bài đấy, nhớ các kiến thức một cách rời rạc và rất nhanh quên.

Giáo viên tổ chức dạy học còn nhàm chán, kiến thức chưa có hệ thống, thiếu mối liên hệ, không phát huy sự sáng tạo của học sinh. HS thiếu sự sáng tạo và giải quyết các tình huống thực tiễn của cuộc sống. Qua phân tích thực trạng học môn địa lý của học sinh THPT hiện nay, tôi nhận thấy còn khá nhiều điều phải bàn để cải thiện việc học của học sinh.

Xuất phát từ yêu cầu đổi mới phương pháp dạy học theo định hướng phát triển năng lực nhằm phát huy tính chủ động, tích cực, sáng tạo và rèn luyện phương pháp tự học; tăng cường kỹ năng thực hành, vận dụng kiến thức, kỹ năng vào giải quyết các vấn đề thực tiễn, hấp dẫn học sinh vào bài học.

Đổi mới phương pháp dạy học đã, đang được tiến hành nhưng kết quả chưa cao. Thực trạng đó đã dẫn đến hệ quả học sinh (HS) còn thụ động trong việc tiếp cận kiến thức, khả năng chủ động tự học còn hạn chế.

Với những lí do trên tôi đã chọn đề tài : **“Đa dạng hóa hoạt động khởi động trong dạy học môn địa lý ở trường THPT”** làm đề tài nghiên cứu của mình. Qua đó có thể trao đổi, chia sẻ với đồng nghiệp về những kinh nghiệm mà bản thân tôi đã tích lũy được qua thực tiễn nhiều năm giảng dạy môn địa lý đồng thời mong muốn được học hỏi thêm kinh nghiệm của các thầy cô và các bạn đồng nghiệp để tìm ra những biện pháp tốt hơn nhằm nâng cao chất lượng dạy học và tạo hứng thú cho học sinh đối với bộ môn địa lý tại trường THPT.

4. Những thông tin cần được bảo mật: Không

5. Các điều kiện cần thiết để áp dụng sáng kiến:

* Đối với giáo viên:

+ Thiết kế giáo án có tính khoa học, hệ thống câu hỏi ngắn gọn, rõ ràng, dễ hiểu và hiểu rõ ý đồ sách giáo khoa.

+ Xác định đúng những nội dung bài học, phương pháp khởi động để thu hút học sinh.

+ Vận dụng sáng tạo các phương pháp dạy học để thu hút học sinh vào bài giảng của mình.

+ Giáo viên phải có vốn hiểu biết nhất định và địa lí tự nhiên, kinh tế - xã hội.

+ Giáo viên cần tạo điều kiện để học sinh tích cực, chủ động, sáng tạo để chiếm lĩnh tri thức.

* Đối với ngành giáo dục:

+ Cần đầu tư thiết bị dạy học phù hợp với yêu cầu ngày càng cao của người học. Đây cũng là điều góp phần tạo điều kiện thuận lợi cho giáo viên phát huy tốt giờ dạy.

* Đối với học sinh :

+ Cần chuẩn bị đầy đủ sách giáo khoa, đồ dùng học tập, chủ động trong quá trình học tập.

+ Phải tuân thủ theo các bước hướng dẫn của giáo viên ở trên lớp cũng như ở nhà, tích cực, chủ động chiếm lĩnh tri thức bộ môn.

6. Đánh giá lợi ích thu được hoặc dự kiến có thể thu được do áp dụng sáng kiến theo ý kiến của tác giả:

a. Đối với học sinh:

- 100% HS thấy được hoạt động khởi động giúp học sinh định hướng nội dung tiết học.

- Khoảng 90% học sinh đã chủ động tìm tòi kiến thức để giải quyết câu hỏi trong hoạt động khởi động.

- Khoảng 90% HS đã chủ động chuẩn bị trước bài để chủ động nắm bắt kiến thức.

- Khoảng 80% HS háo hức với các tiết dạy môn địa lý.

b. Đối với giáo viên:

- Giáo viên chuẩn bị soạn giảng một cách chu đáo, logic được nội dung kiến thức giữa tiết trước và tiết sau với hệ thống câu hỏi và dàn ý tối ưu. Hình thành được bài giảng một cách chủ động, phù hợp với nội dung của kiểu bài lên lớp theo phương pháp dạy học mới.

- Tiết kiệm được thời gian trong một tiết giảng 45 phút giáo viên không phải làm việc nhiều chủ yếu hướng dẫn học sinh chủ động phát huy tính tự lập, khai thác và hoàn thành kiến thức trong bài.

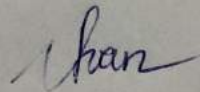
7. Đánh giá lợi ích thu được hoặc dự kiến có thể thu được do áp dụng sáng kiến theo ý kiến của của tổ chức, cá nhân:

- Sáng kiến có thể áp dụng cho các khối lớp ở cấp THPT. Việc áp dụng sáng kiến đã góp phần gây hứng thú cho học sinh trong giờ học địa lý, kích thích tính tự giác, tích cực học tập của các em. Chất lượng dạy học được nâng cao.

Tôi xin cam đoan mọi thông tin nêu trong đơn là trung thực, đúng sự thật và hoàn toàn chịu trách nhiệm trước pháp luật.

Mê Linh ngày 28 tháng 2 năm 2023

Người nộp đơn

Nguyễn Thị Hoàn

TRƯỜNG THPT QUANG MINH
HỘI ĐỒNG SÁNG KIẾN

CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM
Độc lập - Tự do - Hạnh phúc

PHIẾU NHẬN XÉT ĐÁNH GIÁ

Họ tên tác giả: Nguyễn Thị Hoàn

Tên đề tài: Đa dạng hoá hoạt động khởi động trong giảng dạy địa lý ở trường THPT

Lĩnh vực: Địa lý

STT	Tiêu chuẩn	Điểm tối đa
1	Sáng kiến có tính mới	
1.1	Hoàn toàn mới, được áp dụng đầu tiên	28
1.2	Có cải tiến so với giải pháp trước đây với mức độ khá	
1.3	Có cải tiến so với giải pháp trước đây với mức độ trung bình	
1.4	Không có tính mới hoặc sao chép từ các giải pháp đã có trước đây	
Nhận xét: Sáng kiến hoàn toàn mới, được áp dụng lần đầu tiên, mang tính khả thi. Các giải pháp thực hiện trong sáng kiến đã có sự ảnh hưởng tích cực đến hoạt động dạy học.		
2	Sáng kiến có tính áp dụng	
2.1	Có khả năng áp dụng trong phạm vi toàn ngành hoặc rộng hơn	27
2.2	Có khả năng áp dụng trong đơn vị và có thể nhân ra một số đơn vị có cùng điều kiện	
2.3	Có khả năng áp dụng trong đơn vị	
2.4	Không có khả năng áp dụng trong đơn vị	
Nhận xét: Sáng kiến có khả năng áp dụng trong phạm vi toàn ngành hoặc cũng có thể được ứng dụng rộng rãi hơn.		
3	Sáng kiến có tính hiệu quả	
3.1	Có hiệu quả, đem lại lợi ích kinh tế - xã hội, có tính lan tỏa	25
3.2	Có hiệu quả, đem lại lợi ích kinh tế - xã hội	
3.3	Có hiệu quả, lợi ích phù hợp với mức độ phù hợp tại đơn vị	
3.4	Không có hiệu quả cụ thể	
Nhận xét: Kết quả của sáng kiến cho thấy hiệu quả tích cực, đem lại lợi ích kinh tế - xã hội, có tính lan tỏa rộng.		
4	Diễn trình bày	
4.1	Trình bày khoa học, hợp lý	10
4.2	Trình bày chưa khoa học, chưa hợp lý	
Nhận xét: Bố cục rõ ràng, trình bày khoa học. Có bảng đối chứng, so sánh những kết quả thu được trước và sau khi thực nghiệm. Có những minh chứng cụ thể trong quá trình thực hiện đổi mới hoạt động Vận dụng. Mở rộng khi dạy đọc hiểu văn bản Văn học Việt Nam môn Ngữ Văn lớp 12		
Tổng cộng: 90		Đánh giá: ☒ Đạt (≥ 70 điểm) ☐ Không đạt

CHỦ TỊCH HỘI ĐỒNG SÁNG KIẾN CƠ SỞ

HIỆU TRƯỞNG
Đào Thị Phương Lan

MỤC LỤC

PHẦN I: ĐẶT VẤN ĐỀ	1
I. Lý do chọn đề tài.....	1
II. Mục đích và nhiệm vụ nghiên cứu	1
1. Mục đích	1
2. Nhiệm vụ	2
III. Đối tượng phạm vi nghiên cứu	2
1. Đối tượng: học sinh lớp 10,11,12.....	2
2. Phạm vi:.....	2
3.Thời gian tiến hành nghiên cứu:.....	2
IV. Phương pháp nghiên cứu	3
1. Nhóm phương pháp nghiên cứu lí luận.....	3
2. Nhóm phương pháp nghiên cứu thực tiễn.	3
V. Ý nghĩa của đề tài	3
PHẦN II: GIẢI QUYẾT VẤN ĐỀ	4
I. Cơ sở khoa học:.....	4
II. Thực trạng dạy môn địa lý tại các trường THPT:	4
III. Một số biện pháp đổi mới hoạt động “Khởi động” trong dạy học môn địa lý ở trường THPT	5
1. Khái niệm:.....	5
2. Vai trò:	5
3. Một số các hoạt động khởi động	6
<i>a. Khởi động tiết học dưới dạng trò chơi, các cuộc thi trí tuệ:</i>	<i>6</i>
<i>b. Khởi động bằng hình thức sử dụng tranh ảnh, video- clip có liên quan đến bài học</i>	<i>8</i>
<i>c. Khởi động bằng các bài tập hay câu hỏi tình huống</i>	<i>10</i>
<i>d. Khởi động bằng cách sử dụng kho tàng tục ngữ, ca dao, thành ngữ, thơ</i>	<i>10</i>
<i>e. Khởi động bài học bằng bài hát</i>	<i>11</i>
<i>g. Khởi động bằng cách sử dụng phương pháp đóng vai</i>	<i>12</i>
<i>h. Khởi động bằng hình thức: Liệt kê 1 phút</i>	<i>13</i>
g. Một số yêu cầu khi tiến hành hoạt động khởi động:.....	13
III. Hiệu quả của việc sử dụng phương pháp đổi mới hoạt động khởi động trong dạy học môn địa lý ở trường THPT	14
PHẦN III. KẾT LUẬN - KHUYẾN NGHỊ	15
I. Kết luận.....	15
II. Khuyến nghị.....	16
PHẦN IV: TÀI LIỆU THAM KHẢO	18

DANH MỤC TỪ VIẾT TẮT

Kí hiệu	Từ mô tả
Sở GD & ĐT	Sở Giáo dục và Đào tạo
HS	Học sinh
GV	Giáo viên
HĐKD	Hoạt động khởi động
BCH TW	Ban chấp hành Trung ương
THPT	Trung học phổ thông
SGK	Sách giáo khoa
VD	Ví dụ

PHẦN I: ĐẶT VẤN ĐỀ

I. Lý do chọn đề tài

Giáo dục đào tạo được coi là nhân tố quan trọng nhất, vừa là động lực vừa là mục tiêu của sự phát triển bền vững xã hội. Giáo dục và đào tạo là tiền đề quan trọng cho sự phát triển của tất cả các lĩnh vực kinh tế, chính trị, văn hóa, xã hội, quốc phòng, an ninh; là bộ phận hữu cơ quan trọng nhất trong chiến lược quy hoạch phát triển kinh tế xã hội.

Môn địa lý cũng được coi là một trong những môn học hình thành và phát triển tư duy năng lực của con người. Đây là môn học hay nhưng khó. Hay ở chỗ đây là môn học trang bị cho học sinh những kiến thức thực tiễn về các hiện tượng địa lý tự nhiên trong đời sống, các thông tin về địa lý dân cư, địa lý kinh tế - xã hội của quốc gia trên thế giới và của Việt Nam. Khó ở chỗ người thầy cần có kiến thức sâu rộng để đưa những kiến thức đó vào thực tiễn phù hợp với đặc thù môn học để học sinh dễ dàng tiếp thu các kiến thức.

Là một giáo viên dạy môn địa lý, tôi luôn trăn trở về việc dạy học của mình, làm sao để nâng cao chất lượng dạy học môn địa lý, làm sao để các em yêu thích môn học này? Trong bối cảnh xã hội phát triển nhanh chóng như hiện nay, xu thế toàn cầu hóa và sự phát triển như vũ bão của công nghệ thông tin, truyền thông đã và đang đặt ra yêu cầu mới cho giáo dục, đào tạo.

Xuất phát từ yêu cầu đổi mới phương pháp dạy học theo định hướng phát triển năng lực nhằm phát huy tính chủ động, tích cực, sáng tạo và rèn luyện phương pháp tự học; tăng cường kỹ năng thực hành, vận dụng kiến thức, kỹ năng vào giải quyết các vấn đề thực tiễn.

Đổi mới phương pháp dạy học đã, đang được tiến hành nhưng kết quả chưa cao. Thực trạng đó đã dẫn đến hệ quả học sinh (HS) còn thụ động trong việc tiếp cận kiến thức, khả năng chủ động tự học còn hạn chế.

Với những lí do trên tôi đã chọn đề tài : ***“Đa dạng hóa hoạt động khởi động trong dạy học môn địa lý ở trường THPT”*** làm đề tài nghiên cứu của mình. Qua đó có thể trao đổi, chia sẻ với đồng nghiệp về những kinh nghiệm mà bản thân tôi đã tích lũy được qua thực tiễn nhiều năm giảng dạy môn địa lý đồng thời mong muốn được học hỏi thêm kinh nghiệm của các thầy cô và các bạn đồng nghiệp để tìm ra những biện pháp tốt hơn nhằm nâng cao chất lượng dạy học và tạo hứng thú cho học sinh đối với bộ môn địa lý tại trường THPT.

II. Mục đích và nhiệm vụ nghiên cứu

1. Mục đích

Đề tài đi sâu xác định các biện pháp để phát huy tính tích cực, sáng tạo của học sinh trong học tập đồng thời tạo hứng thú học tập cho học sinh trong bộ

môn địa lý nói riêng và các môn học khác ở trường THPT.

Qua chuyên “**Đa dạng hóa hoạt động khởi động trong dạy học môn địa lý ở trường THPT**” tôi hy vọng sáng kiến sẽ là cẩm nang hữu ích cho giáo viên trong quá trình giảng dạy và từ đó nâng cao hiệu quả bài học địa lý ở trường THPT.

2. Nhiệm vụ

- Nghiên cứu lí luận về đa dạng hóa hoạt động khởi động trong dạy học môn địa lý ở trường THPT.

- Vận dụng thiết kế giáo án trong các bài học cụ thể trong chương trình địa lý ở trường THPT trên tinh thần đổi mới phương pháp và kĩ thuật dạy học năm 2022- 2023.

- Từ đó, rút ra những bài học kinh nghiệm qua việc trải nghiệm thực tế giảng dạy của bản thân nhằm nâng cao chất lượng bộ môn.

III. Đối tượng phạm vi nghiên cứu .

1. Đối tượng: học sinh lớp 10,11,12.

2. Phạm vi:

Các bài học trong chương trình địa lý ở trường THPT

3.Thời gian tiến hành nghiên cứu:từ tháng 9/2022 đến tháng 3/ 2023

+ Giai đoạn 1: Xác định vấn đề nghiên cứu, thu thập thông tin và xây dựng đề cương nghiên cứu.

+ Giai đoạn 2: Khảo sát thực trạng vấn đề nghiên cứu. Tôi đã tiến hành phát phiếu điều tra các học sinh khối 10.11.12 của trường về thái độ và kết quả học tập môn địa lý trong năm học 2022 -2023, khi chưa thực nghiệm phương pháp dạy học mới. Bảng kết quả như sau:

Khối lớp	Số HS	Thái độ			Điểm TBM địa lý		
		Yêu thích	Không yêu thích	Ý kiến khác	Giỏi	Khá	TB
10	95	35	65	0	30	45	20
11	77	30	47	0	20	47	10
12	87	40	47	0	25	45	17

Với bảng kết quả điều tra này đã làm tôi thực sự trăn trở: Làm thế nào để học sinh yêu thích và hứng thú với môn địa lý hơn nữa? Làm thế nào để làm mới môn học và nâng cao hiệu quả của giờ dạy địa lý ở trường phổ thông? Để trả lời

câu hỏi đó tôi đã tiến hành nhiều phương pháp nhằm nâng cao hiệu quả bài học và phát huy tính tích cực của học sinh, trong đó vấn đề đổi mới cấu trúc giáo án và vận dụng các kỹ thuật dạy học mới được tôi quan tâm nhiều.

+ Giai đoạn 3: Trình bày nội dung nghiên cứu của đề tài.

IV. Phương pháp nghiên cứu

1. Nhóm phương pháp nghiên cứu lí luận.

- Nghiên cứu chỉ thị, hướng dẫn của Bộ GD&ĐT về việc thực hiện nhiệm vụ năm học.

- Nghiên cứu tài liệu về lí luận dạy học.

- Nghiên cứu tư liệu dạy học về “Đa dạng hóa hoạt động khởi động trong dạy học môn địa lý ở trường THPT” trên các kênh thông tin khác nhau.

2. Nhóm phương pháp nghiên cứu thực tiễn.

- Nghiên cứu thực tiễn: thông qua việc điều tra, khảo sát, phỏng vấn để biết được thực trạng việc sử dụng phương pháp “Đa dạng hóa hoạt động khởi động trong dạy học môn địa lý ở trường THPT”.

- Thực nghiệm sư phạm: Qua một số tiết dạy tại các khối lớp 10,11,12 tại trường THPT Quang Minh nơi tôi công tác.

- Sử dụng PP thống kê toán học để xử lí các kết quả thực nghiệm.

V. Ý nghĩa của đề tài

***Ý nghĩa khoa học:**

- Thấy được hiệu quả, vai trò của “Đa dạng hóa hoạt động khởi động trong dạy học môn địa lý ở trường THPT”.

- Trên cơ sở đó nâng cao, làm phong phú thêm hệ thống lí luận và nâng cao hiệu quả dạy học địa lý ở trường THPT nói chung và ở trường nơi tôi công tác nói riêng.

***Ý nghĩa thực tiễn:**

Kết quả nghiên cứu của đề tài sẽ được ứng dụng trực tiếp vào quá trình dạy học địa lý của đơn vị nơi tôi công tác. Sản phẩm của đề tài có thể trở thành tài liệu tham khảo, bồi dưỡng cho GV và HS các trường THPT nói chung, qua đó góp phần nâng cao chất lượng dạy học bộ môn hiện nay.

PHẦN II: GIẢI QUYẾT VẤN ĐỀ

I. Cơ sở khoa học:

Nghị quyết số 29-NQ/TW, được thông qua tại Hội nghị Trung ương 8 (khóa XI) ngày 4/11/2013 đã nêu rõ: *“Giáo dục và đào tạo là quốc sách hàng đầu, là sự nghiệp của Đảng, Nhà nước và của toàn dân. Đầu tư cho giáo dục là đầu tư phát triển, được ưu tiên đi trước trong các chương trình, kế hoạch phát triển kinh tế-xã hội”*.

Nghị quyết số 44/NQ- CP ngày 9/6/2014 của Chính phủ về việc Ban hành chương trình hành động của Chính phủ thực hiện NQ số 29- NQ/TW ngày 4/11/2013 Hội nghị lần thứ 8 BCHTW khóa XI về đổi mới căn bản, toàn diện GD&ĐT, đáp ứng yêu cầu công nghiệp hóa, hiện đại hóa trong điều kiện kinh tế thị trường định hướng XHCN và hội nhập quốc tế: *“Triển khai đổi mới chương trình giáo dục theo hướng tinh giản, hiện đại, thiết thực; phát triển năng lực và phẩm chất người học; chú trọng giáo dục lý tưởng, truyền thống, đạo đức, lối sống; nâng cao năng lực ngoại ngữ, tin học; rèn luyện kỹ năng vận dụng kiến thức vào thực tiễn; phát triển khả năng sáng tạo và ý thức tự học”*.

Chiến lược phát triển giáo dục giai đoạn 2011-2020 ban hành kèm theo quyết định 711/ QĐ- TT ngày 13/6/2012 của Thủ tướng Chính phủ: *“Tiếp tục đổi mới phương pháp dạy học và đánh giá kết quả học tập, rèn luyện theo hướng phát huy tính tích cực, tự giác, chủ động, sáng tạo và năng lực tự học của người học”*

Như vậy nội dung cơ bản của các văn bản trên đều đề cập đến đổi mới dạy học phát triển năng lực cho học sinh, yêu cầu đặt ra là phải đổi mới phương pháp dạy học khuyến khích học sinh tự học, tự tìm tòi trên cơ sở định hướng nội dung học của giáo viên nhằm bồi dưỡng cho học sinh năng lực sáng tạo và năng lực giải quyết vấn đề.

II. Thực trạng dạy môn địa lý tại các trường THPT:

Học sinh coi môn địa lý là môn phụ, đặc biệt trong chương trình đổi mới sách giáo khoa mới chương trình lớp 10 năm nay, môn địa lý là một môn học **“tự chọn”** nên suy nghĩ này đã xuất hiện ở nhiều HS. Một số học sinh lựa chọn môn địa lý là môn học nhưng chưa thực sự xuất phát từ nhu cầu học tập của bản thân nên việc học tập một cách thụ động, chỉ đơn thuần là nhớ kiến thức một cách máy móc mà chưa rèn luyện kỹ năng tư duy. Học sinh chỉ học bài nào biết bài đấy, nhớ các kiến thức một cách rời rạc và rất nhanh quên.

Giáo viên tổ chức dạy học còn nhàm chán, kiến thức chưa có hệ thống, thiếu mối liên hệ, không phát huy sự sáng tạo của học sinh. HS thiếu sự sáng tạo và giải quyết các tình huống thực tiễn của cuộc sống. Qua phân tích thực trạng học môn

địa lý của học sinh THPT hiện nay, tôi nhận thấy còn khá nhiều điều phải bàn để cải thiện việc học của học sinh.

Nguyên nhân dẫn đến các tình trạng trên là:

Thứ nhất, trong quan niệm của nhiều phụ huynh và học sinh thì các môn xã hội khi thi đại học ít có cơ hội chọn trường, chọn ngành hơn sau này ra trường ít có cơ hội tìm việc làm.

Thứ hai, nhiều giáo viên các bộ môn xã hội hiện nay vẫn thường giảng dạy với phương pháp cũ: “*thầy đọc trò ghi, học thuộc lòng*” khiến học sinh không hứng thú học và cảm thấy áp lực với bộ môn.

Là một giáo viên trực tiếp giảng dạy, tôi nhận thức được tầm quan trọng của đổi mới dạy học theo hướng phát huy tính tích cực, độc lập nhận thức của học sinh. Do vậy, trong những năm qua tôi đã luôn học hỏi và vận dụng sáng tạo, linh hoạt các hình thức tổ chức, phương pháp, phương tiện dạy học cũng như kiểm tra đánh giá phù hợp với đối tượng học sinh để đem lại niềm vui, hứng thú học tập môn địa lý cho các em.

Để góp phần nâng cao chất lượng giảng dạy và tạo hứng thú cho HS trong học tập bộ môn, tôi xin đưa ra một số giải pháp để góp phần nâng cao chất lượng giảng dạy bộ môn địa lý ở trường THPT.

III. Một số biện pháp đổi mới hoạt động “Khởi động” trong dạy học môn địa lý ở trường THPT

1. Khái niệm:

Hoạt động khởi động (HĐKD) giúp đặt học sinh vào các tình huống có vấn đề tạo tâm thế tiếp thu kiến thức, ý thức được nhiệm vụ học tập, tạo tình huống học tập dựa trên việc làm bộc lộ mâu thuẫn nhận thức giữa “cái đã biết” với “chưa biết”, từ đó giúp học sinh tự đặt ra các vấn đề mới trong học tập; kích thích hứng thú tìm tòi, khám phá, giải quyết vấn đề.

2. Vai trò:

Hoạt động khởi động thường chỉ chiếm ba đến năm phút đầu giờ nhưng có ý nghĩa quan trọng nhằm kích hoạt sự tích cực của người học. Trước hết, hoạt động khởi động có vai trò tạo hứng thú cho người học. Không phải bất cứ học sinh nào đều có sẵn niềm đam mê, yêu thích với môn học. Vì vậy, nhiệm vụ của hoạt động khởi động là khơi gợi sự hứng thú của học sinh đối với bài học, hơn thế nữa là khơi gợi niềm đam mê, gây dựng bồi đắp tình yêu đối với môn học. Dạy học trò không có hứng thú cũng chỉ như “đập búa trên sắt nguội” mà thôi. Bởi vậy người thầy phải là người “thắp lửa đam mê”. Đặc biệt đối với môn địa lý, chỉ có đam mê mới đưa các em khám phá tận cùng các tri thức khoa học.

Vai trò thứ hai, hoạt động khởi động là huy động vốn tri thức, kỹ năng nền

tảng của học sinh. Quan điểm dạy học kiến tạo đã đặc biệt chú ý đến việc huy động kiến thức, kĩ năng, hệ giá trị nền tảng của cá nhân người học tạo tiền đề để tiếp nhận kiến thức mới. Vì vậy, một khởi động bài hiệu quả tạo ra cơ hội cho các em làm sống kiến thức nền đã có.

Vai trò thứ ba của hoạt động khởi động là tạo ra mâu thuẫn nhận thức cho người học. Học tập là quá trình khám phá, quá trình ấy bắt đầu từ sự tò mò, nhu cầu cần được hiểu biết, giải quyết mâu thuẫn giữa những điều đã biết và những điều muốn biết. Một hoạt động khởi động thành công là hoạt động phải khơi gợi sự tò mò muốn tìm hiểu kiến thức trong giờ học, thậm chí sau giờ học của học sinh.

Hoạt động khởi động có vai trò tạo hứng thú học tập cho học sinh, khơi dậy niềm đam mê, gây dựng, bồi đắp tình yêu lâu bền đối với môn học. Bên cạnh đó hoạt động khởi động còn huy động vốn tri thức, kĩ năng nền tảng. Muốn như vậy, giáo viên phải là người có ý tưởng, biết gieo vấn đề kích thích trí tò mò của người học.

Như vậy có thể hiểu, hoạt động khởi động không quá đòi hỏi sự tư duy cao, cũng không quá coi trọng về vấn đề kiến thức mà chủ yếu là tạo tâm thế tốt nhất cho các em nhập cuộc, lôi kéo các em có hứng thú với các hoạt động phía sau đó.

3. Một số các hoạt động khởi động .

Hoạt động khởi động là hoạt động đầu tiên của một bài học, có thể coi là bước “*trái đẽm*” để dẫn dắt học sinh vào bài mới tốt hơn. Vậy để phát huy tính tích cực, chủ động học tập của học sinh, giáo viên có thể sử dụng các cách khởi động vào bài học như sau:

a. Khởi động tiết học dưới dạng trò chơi, các cuộc thi trí tuệ:

Hiện nay một số tiết dạy tại trường tôi thường chọn cho mình hình thức khởi động bằng cách tổ chức các trò chơi nhanh, cuộc thi trí tuệ như: Đuổi hình bắt chữ, Giải ô chữ, Trò chơi nhanh như chớp, Trò chơi phá băng, trò chơi mảnh ghép... Với việc sử dụng trò chơi giúp cho hoạt động dạy học trở nên sôi nổi, cuốn hút, giúp học sinh rèn luyện sự mạnh dạn, tự tin, khả năng phản xạ nhanh, sự sáng tạo, nâng cao tinh thần.

*** Khởi động bằng trò chơi “Nhanh như chớp”**

Đây là trò chơi mang tính trí tuệ và cũng rèn luyện khả năng phản xạ của học sinh. Các em phải đối mặt với người hỏi, trong thời gian nhanh nhất trả lời được nhiều câu hỏi nhất. Câu hỏi ở đây có thể liên quan đến kiến thức bài học trước, cũng có thể là những câu hỏi hài hước để các em suy luận theo logic lứa tuổi.

* Mục tiêu: Tạo không khí vui vẻ trong lớp và tạo tình huống có vấn đề giúp học sinh tiếp cận được kiến thức sẽ tìm hiểu trong bài học

* Cách tiến hành:

Trong thời gian 2 phút sẽ có các câu hỏi ngắn. Học sinh đối diện trực tiếp với dẫn chương trình.

- Gợi câu hỏi được chuẩn bị như sau:

VD: Khi dạy bài 8 Khí áp, gió và mưa. (Địa lý 10 – Sách cánh diều).

Câu 1: Giải câu đố

*Cũng gọi là hạt
Không cầm được đâu
Làm nên ao sâu
Làm nên hồ rộng?*

Đáp án: Mưa

Câu 2: Giải câu đố

*Không thấy mà nghe
Quạt khắp xa gần?*

Đáp án: Gió

VD: Khi dạy bài 33 Vấn đề chuyển dịch cơ cấu kinh tế vùng Đồng Bằng Sông Hồng (Địa lý 12)

Câu 1: Là vùng đồng bằng lớn nhất miền Bắc?

Đáp án: Đồng bằng sông Hồng

Câu 2: Sông gì tên gọi một loài hoa? Hoặc sông gì lớn nhất miền Bắc?

Đáp án: Sông Hồng

Câu 3: Ở đồng bằng sông Hồng người ta trồng cây gì chính?

Đáp án: Cây lúa

Câu 4: Mật độ dân số ở đây thế nào?

Đáp án: Đông đúc

* Khởi động bằng trò chơi “Đuổi hình bắt chữ”

Đây là trò chơi mang tính trí tuệ và cũng rèn luyện khả năng phản xạ của học sinh. Là trò chơi không chỉ mang tính giải trí cao, mà nó còn là game kích thích tính tò mò và tính hiếu thắng của người chơi. Ở đó bạn sẽ được trải nghiệm khả năng dự đoán và sử dụng kiến thức của mình để giải những câu đố thông qua các hình ảnh minh họa.

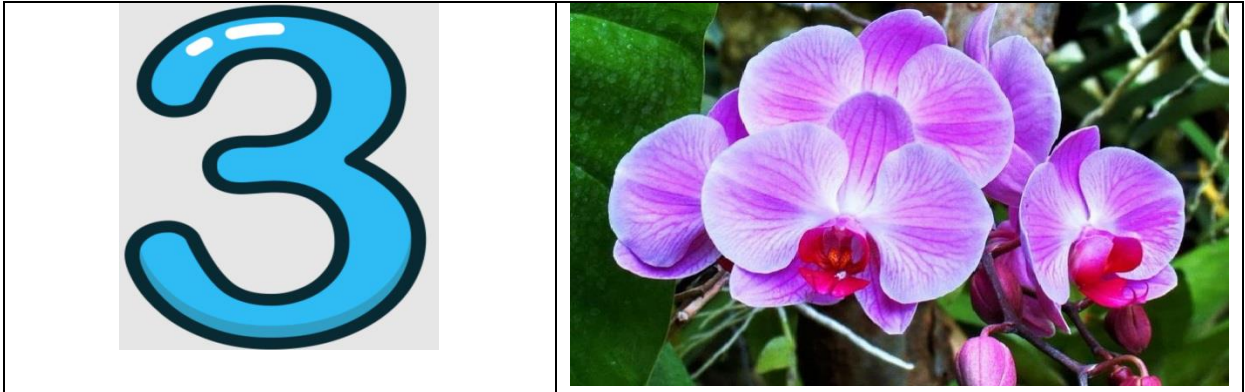
* Mục tiêu: Tạo không khí vui vẻ trong lớp và tạo tình huống có vấn đề giúp học sinh tiếp cận được kiến thức sẽ tìm hiểu trong bài học.

* Cách tiến hành:

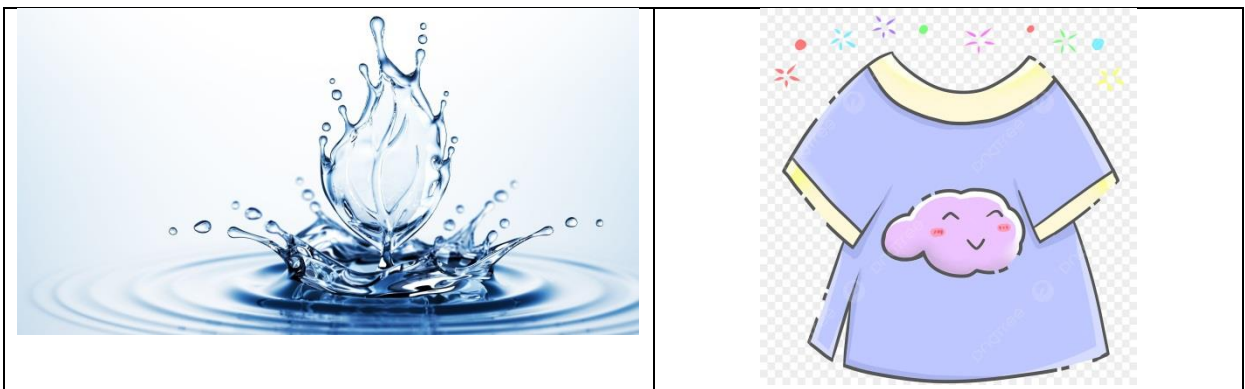
Trong thời gian 2 phút sẽ có các hình ảnh trực quan, HS kết nối các dữ liệu từ hình ảnh để đoán nội dung.

VD: Khi dạy bài 7 Liên minh Châu Âu (EU) (Địa lý 11)

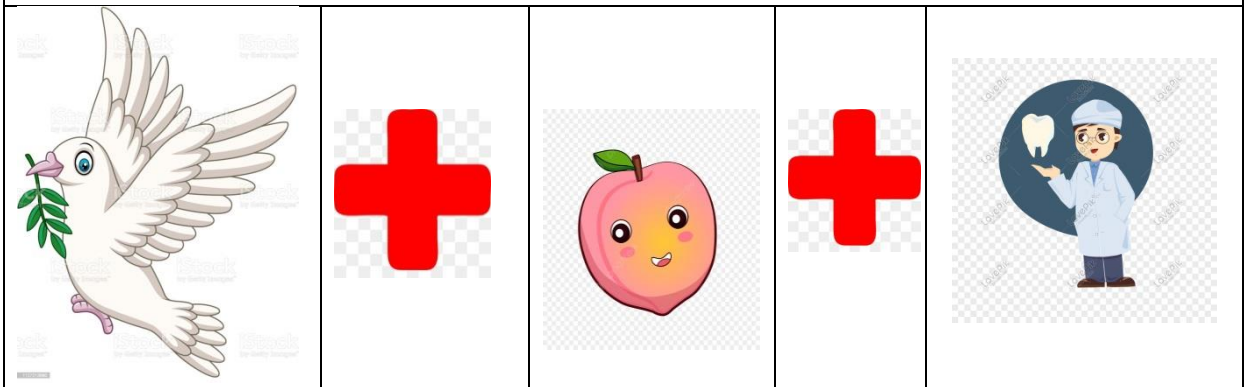
Hình ảnh

Từ khóa: Ba Lan

Từ khóa: Nước áo

Từ khóa: Bồ đào nha

Với gói câu hỏi nhanh đó giáo viên vừa giúp học sinh hệ thống lại những kiến thức vừa học đồng thời cũng là để khởi động cho tiết học mới. Trò chơi này tạo không khí lớp học sôi nổi giúp học sinh bước vào tiết học nhẹ nhàng và hiệu quả.

b.Khởi động bằng hình thức sử dụng tranh ảnh, video- clip có liên quan đến bài học.

Hình ảnh đóng vai trò rất quan trọng trong việc nâng cao hiệu quả dạy học môn địa lý. Bởi vì hình ảnh mang tính trực quan, sinh động, cụ thể; giúp học sinh phát triển được năng lực tư duy, khả năng nhận thức và hiệu quả trong việc

tiếp thu kiến thức bài học.

Mục đích của việc sử dụng tranh ảnh, video - clip để học sinh được trải nghiệm, được phát huy những tri thức vốn có của mình về vấn đề của tiết học tạo thêm hứng thú cho giờ học.

*Mục tiêu: Tạo không khí vui vẻ, từ đó học sinh nhận biết được những đặc điểm văn hóa, kinh tế xã hội có liên quan đến bài học để người học dễ dàng nhận biết những nét tiêu biểu của bài.

* Cách thức tiến hành

GV chiếu cho HS xem một số bức ảnh hoặc cho học sinh quan sát clip có liên quan đến bài học, GV đưa ra các câu hỏi khai thác kiến thức từ tranh ảnh, từ đó liên hệ vào bài mới.

VD: Khi dạy bài 5 Một số vấn đề của Châu Phi (Địa lý 11)

Trước khi vào bài, HS có thể xem một đoạn clip về “*Khám phá châu phi*”, dài khoảng 3 phút, không có lời thoại. Trong đoạn clip sẽ có các hình ảnh về thiên nhiên khắc nghiệt, hoang mạc Xahara, cuộc sống đói nghèo của người dân châu phi, kim tự tháp...Sau khi xem xong GV có thể hỏi “*Những hình ảnh vừa rồi đưa các em tham quan vùng đất nào trên thế giới?*” hoặc đưa ra câu hỏi trước khi HS quan sát clip “*Hình ảnh trong clip nói đến vùng đất nào, vấn đề gì ?*”. Tôi tin rằng sẽ có rất nhiều cánh tay giơ lên để trả lời câu hỏi của cô. Từ đó GV dẫn dắt vào bài. Những gì em vừa quan sát đã hé lộ một phần vấn đề của Châu Phi, để hiểu những vấn đề đó là gì các em vào bài học hôm nay.

VD: Khi dạy bài Vấn đề phát triển kinh tế xã hội ở vùng Trung du miền núi Bắc Bộ (địa lý 12) GV chiếu một số hình ảnh ruộng bậc thang, lễ hội của người dân tộc Tày, lễ hội của người dân tộc Thái, dãy núi Hoàng Liên Sơn, cao nguyên địa chất Hà Giang,....

+ HS quan sát hình ảnh

+ GV nêu câu hỏi: Em có nhận xét gì khi xem các hình ảnh trên? Hình ảnh trên nói đến vùng kinh tế nào?

+ GV nhận xét và dẫn vào bài mới: Đây là những hình ảnh tiêu biểu của vùng Trung du miền núi Bắc Bộ. Vậy vùng trung du miền núi Bắc Bộ có nét gì tiêu biểu về vị trí địa lý, điều kiện tự nhiên, kinh tế - xã hội chúng ta sẽ tìm hiểu trong tiết học ngày hôm nay.

c. Khởi động bằng các bài tập hay câu hỏi tình huống.

Các câu hỏi trong phần khởi động có thể chỉ là một tình huống để cho học sinh phát hiện hay huy động vốn hiểu biết của mình để giải quyết tình huống ấy. Các vấn đề hay câu hỏi được đưa ra sẽ giúp học sinh phát triển tư duy, xâu chuỗi và giải quyết vấn đề.

*Mục tiêu: Học sinh chia sẻ hiểu biết của bản thân về vấn đề đặt ra.

* Cách tiến hành:

+GV đưa ra câu hỏi tình huống hoặc bài tập, HS suy nghĩ từ 2-3 phút sau đó trả lời câu hỏi của thầy cô.

GV nhận xét câu trả lời của HS và dẫn dắt vào bài mới.

VD: Khi dạy bài 2 Xu hướng toàn cầu hóa, khu vực hóa kinh tế

GV đưa ra câu hỏi tình huống: Hiện nay toàn cầu hóa, khu vực hóa là xu hướng tất yếu. Tại sao lại nói vậy? Xu hướng này đã mang lại những cơ hội và thách thức gì

d. Khởi động bằng cách sử dụng kho tàng tục ngữ, ca dao, thành ngữ, thơ.

Ca dao, tục ngữ rất phong phú trong văn học dân tộc lại có đặc điểm về nội dung và hình thức ngắn gọn, có vần, dễ nhớ nên giáo viên sử dụng sẽ tạo hứng thú học tập cho các em hơn.

Ví dụ: Sử dụng ca dao, tục ngữ, thơ... để tổ chức hoạt động khởi động bài 4: Hệ quả các chuyển động của trái đất. (Địa lý 10 – Sách cánh diều)

* Mục tiêu: Tạo không khí vui vẻ trong lớp và tạo tình huống có vấn đề giúp học sinh tiếp cận được kiến thức sẽ tìm hiểu trong bài học

* Cách tiến hành:

GV sử dụng câu ca dao tục ngữ như

*“Đêm tháng năm chưa nằm đã sáng
Ngày tháng mười chưa cười đã tối”*

GV câu hỏi: Theo em nội dung câu ca dao trên là gì?

HS trả lời sau đó GV dẫn dắt: Câu ca dao trên nói về hiện tượng ngày đêm dài ngắn theo mùa, vậy hiện tượng này sinh ra từ đâu, nó diễn ra như thế nào, ngoài hiện tượng đó còn có hiện tượng gì khác nữa không? Để trả lời những câu hỏi trên cô trò chúng ta cùng tìm hiểu bài 4: Hệ quả các chuyển động của trái đất.

Hoặc khi dạy bài 32 Vấn đề khai thác thế mạnh ở Trung du và miền núi Bắc bộ. Đây là vùng có địa hình núi cao hiểm trở nhất của nước ta. Để HS cảm nhận phần nào sự chia cắt địa hình đó GV chiếu hình ảnh núi non hiểm trở và trích dẫn khổ thơ “Chiều Sa Pa”.

*Bước đến SaPa ngắm núi đèo
Nghe rừng vẫy gọi thác mừng reo
Đường lên khúc khuỷu xe gầm réo
Đốc xuống loanh quanh bóng đổ vèo
Nắng trải nương vàng đông quạnh héo
Sương tràn lộc phủ đón xuân theo
Ngàn non khỏa sắc sao bày khéo
Cảnh đẹp thần tiên thỏa mộng trèo!*

e. Khởi động bài học bằng bài hát.

Bài hát được vang lên sẽ khơi gợi cảm xúc và đánh thức tính nhân văn, hướng thiện trong mỗi HS. Do vậy, dạy học qua bài hát cho HS ngoài việc trang bị kiến thức, nghệ thuật, nó còn có ý nghĩa khác đó là góp phần giáo dục đạo đức cho các em.

Ví dụ : Sử dụng bài hát trong dạy học bài 8 Thiên nhiên chịu ảnh hưởng sâu sắc của biển (Địa lý 12)

* Mục tiêu: Tạo không khí vui vẻ, từ đó học sinh nhận biết được những nội dung có liên quan đến bài học.

* Cách thức tiến hành

Trước khi vào tìm hiểu về bài GV có thể hát (Nếu có khả năng) hoặc mở cho HS nghe một đoạn của bài hát “Nơi đảo xa” của Thế Song.

*Nơi anh đến là biển xa
Nơi anh tới ngoài đảo xa
Từ mảnh đất quê ta
Giữa đại dương
Mang tình thương quê nhà
Đây Trường Sa kia Hoàng Sa
Ngàn bão tố phong ba
Ta vượt qua vượt qua*

*Lướt sóng con tàu
Mang tín hiệu trong đất liền
Mắt em nhìn theo con tàu đi xa mãi
Giữa nơi biển khơi
Đang nở rộ ngàn bông hoa san hô
Cánh hoa đỏ thắm
Bao hy vọng anh gửi về tặng em*

*Ơi ánh mắt em yêu như biển xanh
Như trời xanh trong nắng mới
Nhớ cả dáng hình em
Mùa gặt nặng đôi vai
Sóng ru mối tình
Đời thủy thủ càng thêm vui
Đây con tàu xa khơi
Đây con tàu xa khơi*

g. Khởi động bằng cách sử dụng phương pháp đóng vai.

Đóng vai là một trong những cách thức đem lại hiệu quả cao trong phần khởi động bài học, là phương pháp giáo dục giúp học sinh thực hành cách ứng xử, bày tỏ thái độ trong những tình huống giả định hoặc trên cơ sở óc tưởng tượng và ý nghĩ sáng tạo của các em.

Ví dụ : Khởi động bằng phương pháp đóng vai khi dạy bài 22: Vấn đề phát triển nông nghiệp (địa lý 12)

*Mục tiêu: Tạo không khí vui vẻ, từ đó học sinh nhận biết được những nội dung có liên quan đến bài học

+ Cách thực hiện:

Phân vai: Gồm 2 vai: Trồng trọt và Chăn nuôi

Bối cảnh: Trong buổi họp tổng kết cuối năm của ngành nông nghiệp, Phó giám đốc ngành chăn nuôi được khen sản xuất tăng trưởng mạnh hơn ngành Trồng trọt. Phó giám đốc ngành Trồng trọt ức lăm, bèn tìm Phó giám đốc ngành Chăn nuôi để ca thán.

Nhiệm vụ của Phó giám đốc ngành Trồng trọt trong vai diễn: bằng mọi cách phải chứng minh rằng ngành mình rất quan trọng, khẳng định không có trồng trọt, chăn nuôi không thể phát triển (Trồng trọt cung cấp thức ăn cho chăn nuôi mà thức ăn là cơ sở quan trọng bậc nhất đối với sự phân bố và phát triển của ngành Chăn nuôi).

Nhiệm vụ của Phó giám đốc ngành Chăn nuôi trong vai diễn: tìm cách để chứng minh điều ngược lại, rằng ngành Chăn nuôi là khách hàng của ngành Trồng trọt, trong thời buổi “Khách hàng là thượng đế”, ngoài ra còn cung cấp sức kéo và phân bón cho Trồng trọt (vì là nước đang phát triển).

Thực hiện: Có thể cho HS đóng vai lúc vào bài mới khoảng 3 phút. Sử dụng phần diễn như phần dẫn nhập vào bài. Sau đó yêu cầu HS so sánh vai trò của ngành Trồng trọt và Chăn nuôi cũng như mối quan hệ hai chiều giữa Chăn nuôi và Trồng trọt.

+ GV sẽ dẫn dắt vào nội dung bài học

Và sau đó yêu cầu các nhóm thảo luận và đóng vai thể hiện cách giải quyết của mình.

Sau khi diễn giáo viên cho học sinh kết luận và vào bài mới.

h. Khởi động bằng hình thức: Liệt kê 1 phút

Cách khởi động loại này tương đối đơn giản không đòi hỏi GV phải chuẩn bị nhiều. Trước khi bắt đầu bài học GV yêu cầu HS hãy liệt kê trong thời gian 1 phút về một chủ đề.

Ví dụ: Khởi động bằng hình thức liệt kê 1 phút khi dạy bài 22 Vấn đề phát triển nông nghiệp.

GV yêu cầu HS hãy kể tên 3 loại nông sản của nước ta (HS trả lời sau không trùng câu trả lời với HS trả lời trước). Trong thời gian 1 phút HS kể được rất nhiều loại nông sản mà nước ta có.

GV dẫn dắt vào bài mới, với sự đa dạng về nông sản như vậy nền nông nghiệp nước ta có đặc điểm gì, các em cùng khám phá bài học hôm nay.

a. Một số yêu cầu khi tiến hành hoạt động khởi động:

Để HĐKD góp phần vào hiệu quả của bài học môn địa lý, khi thực hiện, giáo viên cần đảm bảo những yêu cầu sau:

HĐKD phải gần gũi với đời sống mà học sinh dễ cảm nhận và đã ít nhiều có những hiểu biết ban đầu về chúng.

HĐKD phải gắn chặt với nội dung cơ bản của bài học để giúp định hướng tư duy học sinh vào nội dung chính ngay từ đầu.

HĐKD phải phù hợp với trình độ học sinh và điều kiện dạy học của nhà trường.

HĐKD cần lựa chọn các tình huống, những câu hỏi đắt giá để giúp học sinh động não chứ không nên đưa những câu hỏi mờ nhạt.

Sau hoạt động khởi động (HĐKD), giáo viên cần chuẩn bị thêm những lời dẫn vào bài sinh động nhằm kết nối giữa HĐKD và hoạt động hình thành kiến thức, để các hoạt động học tập được liền mạch, có tác dụng kích thích hứng thú học tập của học sinh.

III. Hiệu quả của việc sử dụng phương pháp đa dạng hóa động khởi động trong dạy học môn địa lý ở trường THPT

Trong quá trình áp dụng các biện pháp trên để nâng cao chất lượng dạy học môn địa lý tại trường THPT Quang Minh trong năm học 2022 - 2023, tôi đã gặt hái được những kết quả đáng khích lệ như sau:

Bảng Kết quả điều tra khảo sát thái độ học tập môn địa lý của các lớp khối 10,11,12 của trường THPT Quang Minh sau khi áp dụng đề tài thu được như sau:

Khối lớp	Số HS	Thái độ			Điểm TBM địa lý		
		Yêu thích	Không yêu thích	Ý kiến khác	Giỏi	Khá	TB, Yếu kém
10	95	70	25	0	40	55	0
11	77	55	22	0	30	37	0
12	87	70	17	0	39	48	0

Qua kết quả thống kê trên có thể thấy hoạt động khởi động được tổ chức thành các hoạt động đa dạng về hình thức thu hút được sự chú ý và tham gia của học sinh; thông qua việc các em được tham gia trực tiếp vào hoạt động, được học tập tích cực và kích thích sự sáng tạo bằng các tình huống “có vấn đề” giúp các em chú ý hơn vào bài học.

Tuy nhiên, sau một năm áp dụng các biện pháp nâng cao chất lượng trên vào quá trình giảng dạy thực tế tại nhà trường, tôi rút ra nhiều kinh nghiệm và nhận thấy cần có những điều chỉnh để hoàn thiện hơn nữa phương pháp dạy học của bản thân và phù hợp với đối tượng học sinh trường THPT để tiếp tục triển khai trong các năm học tiếp theo.

Với những hiệu quả bước đầu trên, tôi sẽ nhân rộng việc áp dụng các biện pháp này cho các lớp mà tôi giảng dạy trong năm học tiếp theo, để tiếp tục góp phần nâng cao hiệu quả môn học và chất lượng của nhà trường.

PHẦN III. KẾT LUẬN - KHUYẾN NGHỊ

I. Kết luận

Đổi mới phương pháp dạy học nhằm góp phần nâng cao chất lượng, hiệu quả giáo dục về kiến thức, kỹ năng và hình thành những năng lực cần thiết cho học sinh là nhiệm vụ hết sức cần thiết. Đòi hỏi sự kết hợp chặt chẽ và đồng thuận từ các cấp lãnh đạo đến đội ngũ giáo viên

Đề tài **“Đa dạng hóa hoạt động khởi động trong dạy học môn địa lý ở trường THPT”** mà tôi đã trình bày như trên cũng là một trong những nỗ lực, tâm huyết của bản thân tôi với một mục tiêu là làm sao để học sinh cảm thấy hứng thú, yêu thích bộ môn địa lý, để các em có điểm tựa trong học tập sau này và đó cũng là tiền đề cần thiết để hình thành các kỹ năng sống tích cực cho học sinh THPT.

Tuy nhiên, trong quá trình thực hiện vẫn còn nhiều thiếu sót. Tôi mong rằng sẽ nhận được nhiều ý kiến đóng góp để tôi tiếp tục hoàn thiện và nâng cao nội dung nghiên cứu của mình để phục vụ cho công tác chuyên môn trong những năm học tiếp theo.

Ngoài ra, trong quá trình thực nghiệm đề tài tôi thấy còn có tác dụng rất tốt cho cả học sinh và giáo viên:

***Về phía giáo viên:**

Giáo viên chuẩn bị bài dạy công phu tốt hơn và có thể sử dụng cho các năm học tiếp theo.

Bài dạy sinh động, gây hứng thú học tập cho học sinh lại vừa khắc phục được những khó khăn của bộ môn: khô cứng, dễ gây nhàm chán.

***Về phía học sinh:**

Có kỹ năng tự tin thuyết trình trước đám đông đặc biệt là học sinh cảm thấy hứng thú, yêu thích bộ môn, đam mê tìm hiểu nghiên cứu bộ môn

Phạm vi áp dụng đề tài có thể áp dụng ở nhiều bài ở trường THPT và có thể áp dụng ở tất cả các đối tượng học sinh: giỏi, khá, trung bình, yếu ở tất cả các khối lớp.

Bản thân tôi luôn nhận thức rằng, không có phương pháp dạy học nào là tuyệt đối. Vì vậy, việc **“Đa dạng hóa hoạt động khởi động trong dạy học môn địa lý ở trường THPT”** cần phải kết hợp chặt chẽ, linh hoạt với các phương pháp dạy học khác sẽ đem lại hiệu quả tối ưu.

Đề tài mới chỉ nghiên cứu trong phạm vi hẹp, nên rất cần những nghiên cứu tiếp theo để bổ sung, hoàn thiện. Mặc dù đề tài được Tổ chuyên môn, nhóm chuyên môn đánh giá cao về triển vọng áp dụng trong thực tế dạy học, nhưng do năng lực và thời gian thực hiện còn hạn chế nên đề tài không tránh khỏi những thiếu sót. Người thực hiện rất mong nhận được sự góp ý, bổ sung của các đồng

nghiệp.

II. Khuyến nghị

Đề tài này được áp dụng, sử dụng và phổ biến rộng rãi vào giảng dạy nhằm nâng cao chất lượng bộ môn tôi có một số khuyến nghị và đề xuất sau:

*** Đối với cấp quản lý:**

Tăng cường kiểm tra việc soạn giảng của GV xem GV có đổi mới trong soạn giảng để nâng cao hiệu quả bài học địa lý không.

Tổ chức nhiều cuộc hội thảo, chuyên đề, thi sáng kiến kinh nghiệm cho giáo viên dạy địa lý, để giáo viên trao đổi kinh nghiệm, thảo luận tìm ra những giải pháp tối ưu nhằm nâng cao chất lượng dạy học môn địa lý.

Đầu tư trang thiết bị dạy học, máy chiếu, bảng thông minh... để giáo viên sử dụng có hiệu quả vào bài giảng nhằm nâng cao chất lượng dạy học, tạo hứng thú học tập bộ môn cho học sinh.

Tạo điều kiện, khuyến khích, động viên giáo viên tích cực đổi mới phương pháp dạy học.

*** Đối với giáo viên:**

+ Thiết kế thật tốt giáo án có tính khoa học, hệ thống câu hỏi ngắn gọn, rõ ràng.

+ Vận dụng sáng tạo các phương pháp dạy học để thu hút học sinh vào bài giảng của mình.

+ Giáo viên phải có vốn hiểu biết nhất định về kiến thức tự nhiên, kinh tế - xã hội.

+ Giáo viên cần tạo điều kiện để học sinh tích cực, chủ động, sáng tạo để chiếm lĩnh tri thức .

Tích cực tham gia sinh hoạt chuyên đề, các lớp tập huấn, các buổi tọa đàm... cập nhật thông tin về đổi mới phương pháp dạy học.

*** Đối với học sinh:**

Có đầy đủ tài liệu cần thiết phục vụ việc học tập: Tư liệu mạng internet, tư liệu vốn kiến thức thực tế.

Chủ động, tích cực trong quá trình học tập.

Phải tuân thủ theo các bước hướng dẫn của giáo viên ở trên lớp cũng như ở nhà, tích cực, chủ động chiếm lĩnh tri thức bộ môn.

Xác định rõ nhiệm vụ học tập và chuẩn bị tốt nhiệm vụ học tập mà giáo viên nêu ra.

Qua việc thực hiện chuyên đề ***“Đa dạng hóa hoạt động khởi động trong dạy học môn địa lý ở trường THPT”*** với kinh nghiệm ít ỏi của mình tôi đã chỉ ra cách thức xây dựng và sử dụng, những lưu ý khi sử dụng các phương pháp để

nhằm nâng cao hiệu quả bài học địa lý tạo hứng thú học tập bộ môn cho học sinh và bản thân tôi nhận thấy đây là hướng nghiên cứu hoàn toàn mang tính khả thi.

Trên đây là một số kinh nghiệm nhỏ của riêng tôi, có thể còn những khiếm khuyết. Tôi rất mong quý thầy, cô đóng góp ý kiến xây dựng, để sáng kiến kinh nghiệm của tôi được hoàn thiện hơn và được áp dụng có hiệu quả trong quá trình dạy học ở trường THPT Tôi xin chân thành cảm ơn.

Tôi xin cam đoan đây là SKKN của mình viết, không sao chép nội dung của người khác.

Mê Linh, ngày 28 tháng 2 năm 2023

Xác nhận của Nhà trường

Người viết

Nguyễn Thị Hoàn

PHẦN IV: TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Đảng cộng sản Việt Nam (2016), *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII*, Nxb Chính trị quốc gia, Hà Nội.
2. *Sách giáo khoa địa lý khối 11, khối 12*, Nxb Giáo dục Việt Nam tái bản năm 2021.
3. *Sách giáo khoa địa lý 10, cánh diều*, Nxb đại học sư phạm.
4. Vũ Quốc Lịch , *Thiết kế bài giảng địa lý 11*, Nxb Hà Nội.
5. Vũ Quốc Lịch , *Thiết kế bài giảng địa lý 12*, Nxb Hà Nội.
6. Lê Thông (chủ biên), *Hướng dẫn dạy học địa lý theo chương trình giáo dục phổ thông mới*, Nxb Đại học Sư phạm.
7. Phạm Văn Khang, *Kinh nghiệm thiết kế hoạt động khởi động trong các bài dạy môn địa lý cấp trung học phổ thông*, Sáng kiến kinh nghiệm.
8. Bộ Giáo dục và Đào tạo, *Thiết kế bài giảng 10, 11, 12 địa lý* NXB Hà Nội.
9. Bộ Giáo dục và Đào tạo, *Dạy học theo chuẩn kiến thức, kỹ năng địa lý 10,11, 12*, NXB Đại học sư phạm.
10. *Sách giáo khoa địa lý 10, kết nối tri thức*, Nxb đại học sư phạm.

**PHẦN IV: MINH CHỨNG VỀ HIỆU QUẢ CỦA GIẢI PHÁP THIẾT KẾ
HOẠT ĐỘNG KHỞI ĐỘNG TRONG KẾ HOẠCH BÀI HỌC**

Bảng Khảo sát học sinh trước khi áp dụng các biện pháp:

TT	Nội dung khảo sát	Số HS khảo sát	Tỉ lệ (100%)
1	Em có học bài và chuẩn bị bài trước khi đến lớp không?	95	100
	- Thường xuyên	34	35,7%
	- Thỉnh thoảng	42	44,3%
	- Không	19	20%
2	Em có quan tâm đến khởi động tiết học không?	95	100
	- Mức độ cao	28	29,4%
	- Mức độ TB	32	33,6%
	- Mức độ thấp	35	37%
3	Khởi động có giúp em định hướng được kiến thức mới cần tìm hiểu không?	95	100
	- Định hướng tốt	37	39%
	- Chưa rõ ràng	36	37,8%
	- Không định hướng được	22	23,1%
4	Em có chủ động tìm hiểu kiến thức để giải quyết vấn đề đặt ra trong Khởi động không?	95	100
	- Có	43	45,3%
	- Không	52	54,7%
5	Nếu khởi động tạo cho em sự tò mò, em có muốn tìm hiểu bài học để giải đáp vấn đề không?	95	100
	- Có	70	73,6%
	- Không	25	26,4%

Bảng khảo sát sau khi áp dụng biện pháp :

TT	Nội dung khảo sát	Số HS khảo sát	Tỉ lệ (100 %)
1	Em có học bài và chuẩn bị bài trước khi đến lớp không?	95	100
	- Thường xuyên	73	76,8%
	- Thỉnh thoảng	15	15,7%
	- Không	7	7,5%
2	Em có quan tâm đến khởi động tiết học không?	95	100
	- Mức độ cao	68	71,6%
	- Mức độ TB	20	21%
	- Mức độ thấp	7	7,4%
3	Khởi động có giúp em định hướng được kiến thức mới cần tìm hiểu không?	95	100
	- Định hướng tốt	83	87,4%
	- Chưa rõ ràng	12	12,6%
	- Không định hướng được		
4	Em có chủ động tìm hiểu kiến thức để giải quyết vấn đề đặt ra trong Khởi động không?	95	100
	- Có	86	90,5%
	- Không	9	9,5%
5	Nếu khởi động tạo cho em sự tò mò, em có muốn tìm hiểu bài học để giải đáp vấn đề không?	95	100
	- Có	88	92,7%
	- Không	7	7,3%